

Nanouk Leopold toont fraai de leegheid van het bestaan

Sonja de Jong

Haar aanpak is bijna klinisch te noemen. Vrijwel zonder emotie, in objectieve kale beelden zet filmmaakster Nanouk Leopold in haar eerste toneelregie Ingmar Bergmans 'Uit het leven van marionetten' op de planken.

En haar aanpak werkt. Achter al die kaalheid maakt ze het fundamentele onvermogen tot het maken van werkelijk contact zichtbaar.

In haar films (onder meer het meermaals bekroonde 'Guernsey', en 'Boven is het stil') liet Leopold al zien haar personages op een observerende manier tot op het bot te kunnen fileren. In die zin sluit ze aan bij het werk van filmer Ingmar Bergman (1918-2007), die op een soortgelijke afstandelijke manier toch heel dicht bij zijn personages wist te komen. Geen hapklare brokken, maar fragmenten, scherven uit een leven, diende hij op en liet het vervolgens aan de beschouwer om er een beeld uit te vormen.

In 'Uit het leven van marionetten' (een van Bergmans minst bekende films) gaat het om het echtpaar Peter en Katarina. Ze zijn getrouwd, het is volgens iedereen een redelijk goed huwelijk en toch krijgt Peter bij vlagen de dwanggedachte dat hij Katarina wil ver-

Theater

'Uit het leven van marionetten' door Toneelgroep Amsterdam.
Tekst: Ingmar Bergman, vertaling Jan Bogaerts. Regie: Nanouk

Leopold. Bijgewoond: 5/11, Stadsschouwburg, Amsterdam. Speellijst: www.tga.nl

moorden. Een vriend raadt hem aan eens naar een hoer te gaan. Waarna Peter dit hoertje, niet toevallig ook Katarina geheten, vermoordt en verkracht.

'Uit het leven van marionetten' toont niet die moord, maar momenten kort daarvoor en daarna. Echtgenote Katarina komt aan het woord, psychiater Jensen, vriend Tim en Peters moeder Cordelia. Zij praten amper met elkaar, eerder langs elkaar heen. En al pratende leggen zij genadeloos het onvermogen bloot om elkaar werkelijk te begrijpen, om echt contact te leggen.

Dat onvermogen wordt nog versterkt door het toneelbeeld (een ontwerp van Elsje de Bruijn). De glanzende, halfgrond lopende metershoge wand, zonder een enkele opening, is claustrofobisch. Wie zich hier bevindt, heeft geen uitweg. Eelco Smits weet als Peter de leegheid van zijn bestaan intens voelbaar te maken. Janni Goslinga zet daar een mooi aardse Katarina tegenover en Celia Nufaar schittert als de egoïstische, van zichzelf en fatsoen vervulde moeder.

Maar het mooist is misschien toch wel Hugo Koolschijn die in zijn kleine, maar fijne rol als de homoseksuele vriend het drama net wat broodnodige lucht weet te verschaffen.